

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Disputatio XLVIII. De Vnione Hypostatica.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

DISPUTATIO QUADRAGESIMA OCTAVA.

De Unione Hypostaticâ.

PLVRIMA circa Vnionem hypostaticam inquire hic ab Aucto-
ribus solent, tum Theologica, tum Philosophica: hac postrema
eandem cum rebus naturalibus habent difficultatem, ea proinde ex
Philosophia supponam, ubi Disputatione decimâ-quartâ Physicorum
fusè illa discubuit. Quæ verò Theologica sunt, cùm hic proprius sit
illa tractandi locus, in præsenti Disputatione proponam, variâsque
circa ea occurrentes difficultates examinabo.

SECTIO PRIMA.

Statuuntur quædam circa hanc Vnionem.

I.
Incarnationis
nomen
non eodem
modo
sumitur.

NOTANDUM in primis nomen Incarnationis à Patribus & Theologis sumi tum pro actione qua humana-
tis effectivè uniebatur Verbo, tum pro unione ipsè, quæ est terminus hujus actionis, & de hoc procedit præsens quaestio.

II.
Sine Unio
hypostatica
relatio.

Rif. Effere-
tationem
transcen-
dentalium,
non predica-
mentalem.

Quæritur itaque primò, An hæc unio sit relatio, ut eam appellat sanctus Thomas hic, quæstio. 2. art. 7. Respondeo esse relationem transcendentalē, cùm verè respiciat utrumque extre-
mum quod copulat: non tamen est relatio prædicamentalis tum, quia petit intrinsecè afficeret suum terminum, tum quia relatio prædicamentalis est accidens, non logicum solum (hoc enim etiam competit unioni respectu Verbi, cùm illi accidentiale sit quædūniatur humanitatì) sed physi-
cum, unumque ex prædicamentis accidentium constituit, & consequenter Verbum per hanc unionem non constitueret unum per se, & substancialē compositum, cùm humanitate, quod adimiti non potest: qua de causâ quinta Synodus canone 4. anathema dicit ei, qui dixerit, unionem Dei ad hominem factam secundum gratiam, aut operationem aut dignitatem, aut relationem. Quare malè Faber in tertio, dist. 3. cap. 3. & 4. affirmit hanc unionem esse relationem propriè dictam, & verum accidens prædicamentale. Melius certè merentur de Scoto auctores nostri, qui ipsum de relatione transcendentali explicant, quæ Faber, cito acerrimè contra hanc eorum explicationem invchatur. Hinc etiam convincitur unionem hypostaticam non esse qualitatem; Christus enim non esset unum per se.

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

Secundò quæritur: Utrum Christus verè dici possit compositus, de quo S. Thomas articulo 4. quicum respondemus affirmativè, esse scilicet, personam compositam ex duabus naturis, divinâ & humanâ, seu Verbo & humanitate: Ratio est, quia compo-
sitione aliud nihil est, quām distinctorū unio, cùm ergo hic duo distincta verè & physicè inter se uniantur, tertium inde resultans erit verè com-
positum. Unde in quinto Concilio generali, cap. 7. dicitur Christus compositus ex duabus naturis, & canone 4. sic habet: Sancta Dei Eccles-
ia unionem Dei Verbi ad carnem secundum composi-
tionem confitetur.

Dices: Compositum dicit partes, Verbum au-
tem non potest vocari pars, cùm hæc vox sonet incompletionem & indigentiam. Respondetur: Utrum Verbum dicendum sit pars hujus compo-
sitionis an non, esse questionem de nomine; si ergo per partem intelligatur aliquid incompletum, quo-
dunque ad perfectionem sui egeat aliquo modo compositione, Verbum non est pars, cùm sit ens quendam.

Tertiò quæritur: Utrum sicut persona Christi dicitur composita, ita dici possit persona hu-
mana. Respondeo questionem etiam fortè esse de nomine, securitatis tamen gratiâ, quæ hic nun-
quam nimia esse potest in modo loquendi, sicut na-
nec in Trinitate, præstat non absolute illud un-
quam concedere, sed sub distinctione, nempe esse personam humanam ratione natura humanæ, cum persona prout hoc nomine importatur reduplicet personalitatem secundum se, qua non est quid creatum, sed divinum.

III.
Christus est
persona com-
posita ex
duabus na-
turis.

IV.
Sine Ver-
bum dicen-
dum pars
hujus com-
positi, que-
rio est de
modo co-
compositionis.

V.
Dicime pos-
sit persona
Christi per-
sona huma-
na.

VI.
Affirmant aliqui, alii negant unionem hypostaticam distinguere ab assumptione.

Quæres quartò: An distinguitur Unio hypostatica ab assumptione. Negant aliqui, nam inquiunt, assumere peculiariter convenit Verbo in hoc mysterio, nil autem ei peculiare convenit præter terminare unionem, cum productio illius æquilater competat toti Trinitati: Alii tamen affluerunt distinguere; assumptionem inquiunt est productio unionis, productio autem ab unione distinguitur.

VII.
Dicendum assumptionem adæquatè acceptam & unionem includit & actionem illius productivam, sicque solum Verbum assumpsit humanitatem, utpote cui soli competit habere aut terminare unionem, & illam producere.

VIII.
Declaratur quid ex hac unione resultat; non enim resultat nova natura, hoc namque esset incidere in errorem Eutichetis: nec nova persona, persona enim Verbi antea eadem numero existebat, quæ post unionem; quid ergo de novo hic resultat. Respondetur, resultare ex hac unione terminum quandam compositum, quin nec est persona Verbi nudè, & secundum se sumpta, sed persona Verbi ut incarnationa, seu ut facta hypostasis natura humana.

IX.
Sicne admittenda hac propositio Christus est divinitas & humanitas simul sumpta. Respondetur in sensu materiali & identico admitti posse, quod idem est in omni composito, utpote quod non distinguuntur à partibus simul sumptis. Confirmatur ex sancto Leone Epistola undecim affirmante non esse impossibile quod Verbum, caro, & anima sit unus Christus. Nec propterea damnata est in Concilio Constantiensi, hæc propositio Joannis Hus, duæ naturæ, divinitas & humanitas sunt unus Christus, sed quia capiebat eas sigillatum, non simul.

X.
Quæritur septimò: Quis sit terminus formalis Incarnationis, prout dicit actionem incarnandi. Vasquez disp. 19. cap. 2. ait esse humanitatem, utpote quæ communicatur Verbo. Dicendum tamen cum Suarez esse ipsam unionem, terminus quippe formalis actionis est id quod per actionem producitur.

SECTIO SECUNDA.

Quid sit Vnio hypostatica?

I.
Quinam ex hereticis unionem hypostaticam negaverint.

II.
Heresis Nestorii Patriarchæ Constantinopolitanæ.

VARIÆ anteactis faculis contra hoc mystrium exorta sunt heræces: Unionem ergo hypostaticam in primis negavit Carpocrates & Gnostici, aliique heretici, apud sanctum Ireneum lib. 1. contra heræces, cap. 24. afferentes Christum esse purum hominem, *In felicissimo errore existimantes*, ut ait S. Augustinus, *se ad unicū Patrī gloriam, nisi per unicū Filium continuem non pervenire*.

Dux vero præter ceteras celebres extitere contra Unionem hypostaticam heræces: Prima fuit Nestorii Patriarchæ Constantinopolitani, qui in Christo duas aiebat esse personas, humanam, alteram genitam ex Virgine, quam consequenter Dei genitricem esse negabat; alteram divinam, sicque distinguebat inter J esum & Christum, & J esum purum fuisse hominem dictabat,

Christum vero Dei Filium esse afflerebat, hunc autem in J esum tempore solum baptismatis in columba specie descendisse nonnulli ex ejus sectaribus affirmabant.

Negabat itaque Nestorius illam veram substantialiem unionem inter has naturas, vel personas, quas ponebat distinctas intercedere, sed solum accidentalem quandam, vel per inhabitationem, sicut Spiritus Sanctus habitare dicitur in iustis, per affectum scilicet & donorum gratia communicationem, vel per summam voluntatam confensionem, vel denique per operationem quod divinitas humanitate tanquam instrumento uteretur, &c.

Contra hanc heresim celebratum est tertium IV. Concilium generale Ephesi, ubi definitum est, *Hoc Nestorius in Christo unam tantum esse personam, & refellitur aperte ex Scripturâ sacrâ, Et Verbum caro factum est*. Joannis primo: *Quem dicunt homines esse filium dominum Filius Dei vivi; ubi Sanctus Petrus filium hominis afferit esse Filium Dei: Et eidem Christo dicit Sanctus Thomas Joannis 20. Dominus meus & Deus meus. Aptissima vero ad rem hanc sunt verba illa Joannis Epistola 1. cap. 4. Omnis Spiritus qui solvit IESVM, ex Deo non est, & hic est Antichristus.*

Altera heresim fuit Eutichetus, quem secuti sunt Acephali: hic dum acriter in Nestorium invenieretur duas in Christo personas constitutæ, in alterum extremum delapsus est, ut scilicet naturas identificaret in Christo, vel confunderet. Dicebat itaque unam tantum esse in Christo naturam, fierique vel per conversionem divinitatis in carnem, non veram & nostra similem, sed apparentem solum, & phantasticam, vel è contra per conversionem humanitatis in divinitatem, vel tandem per commixtionem & confusionem naturarum, divinæ scilicet & humane naturæ, ut cum mixta fiunt ex elementis; quo enim ex his modis sententiam suam intellexerint hi heretici non satis conflat inter Theologos.

Hæresim Eutichetus novissimè hac nostrâ ætate VI. refuscitare conatus est Michaël quidam Servetus, *Michaëli Serveti loci in re delictum.* qui in libris quos inscripsit, *Dé erroribus Trinitatis, & omnem personarum in Deo distinctionem cum Sabellio tollit*, damnans Tretheismi omnes qui tres personas in divinis ponunt, & Christum ideo Filium Dei appellari afferunt, quod ex ipsâ Dei substantiâ caro ejus in utero Virginis efformata sit, sicque naturas in Christo confundit, & Incarnationem tollit cum Eutichete. Hanc hæresim jam recentem unâ cum auctore Genevæ combussit hæresis Calviniana, digna & ipsa quæ illud flammis periisset.

Eutichetem cum suis aperte refutant loca illa VII. Scripturæ, in quibus Christus verus Deus appellatur, & verus homo, quod tamen verum non esset, si natura in ipso tam divina quam humana non mansisset distinctæ, & inconfusa. In primis rigitur Joannis c. 20. *Dominus meus & Deus meus. Ego & Pater unum sumus*, Joannis c. 10. ad quam rem etiam faciunt ea Scripturæ testimonia, in quibus dicitur principium Spiritus Sancti. Quod autem sit verus homo probatur Joannis primo, *Verbum caro factum est. Qui factus est ex semine David, secundum carnem; ad Romanos, c. primo. Mediator Dei & hominum homo Christus IESVS: ad Timotheum, cap. 2. Unde Apostolus ad Romanos, cap. 9. utrumque conjunxit his verbis, Quorum Patres ex quibus est Christus secundum carnem;*

carnem, qui est super omnia Deus benedictus in secula.

VIII.
Contra hanc
Eutichetis
heresim co-
lebratum
fuit Concilium Chal-
cedonense,
in quo etiam
fuit damna-
ta.

IX.
Sime Vno
hypostatica
realiter ab
extremis di-
viditur.

X.
Vno hypo-
statica est
modus sub-
stantialis su-
pernaturalis
inter Ver-
bum divi-
num, &
humanam
naturam.

XI.
Ratio-
nem ostenditur
Vniuersum
hypostati-
cam a Verbo
& humani-
tate realiter
distingui.

XII.
Vno hypo-
statica non
est voluntas
Dei, qua
statuit ut
Verbum ter-
minet hu-
manitatem.

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

sed efficienter, aliquid scilicet novi in rebus producendo, aliquo parietem esse album, & aërem lucidum, &c. dicamus esse voluntatem Dei.

Dices secundò: Uniri Verbum humanitati est voluntas Dei concurrendi cum humanitate ad operations. Contrà primò: Voluntas hæc & operations omnes ad extra sunt communes toti Trinitati, ergo tota Trinitas fuit incarnata. Contrà secundò: Anima Christi in Eucharistia ne potest videre, nec audire, nec operationem ullam à sensibus dependentem elicere, & tamen nullus audet negare esse ibi unitam corpori, & esse verum compositum, & totum Christum sub utrâque specie, sicut licet pro tempore concurrenre noluerit Deus cum igne Babilonio ad operations, erat tamen verè tunc ignis, ergo voluntas, quâ vult Deus constitui compositum aliquod, non est voluntas concurrendi ad operations, ac proinde etiæ Deus haberet voluntatem non concurrendi cum humanitate ad operations per horam vel diem, aliihuc maneret per id tempus unita Verbo. Dices: Sufficit quod concurrere velit pro alio tempore. Contrà: Ergo si assumpsisset Verbum humanitatem Sancti Petri, aut aliam priùs existentem, quâm assumetur, sequeretur antea fuisse illi unitum: & quero: Si Deus dimittere vellet humanitatem ad horam, & postea eam denuo assumere, quid vellet aliud in hæc sententia, quâm dum vult non concurrere cum illâ ad illas operations pro illo tempore.

Tandem sequeretur hominem, aut quodvis aliud compositum naturale, non esse aequaliter quid creatum, cùm voluntas Dei concurrendi ad operations sit de intrinsecâ illius constitutione; voluntas ergo concurrendi ad operations presupponit voluntatem constituti compositum, adeoque non est formaliter eadem, sicut etiam voluntas concurrendi cum Angelo, aut alia quavis creaturâ ad operations, supponit voluntatem ut sit, illâmque necessariò presupponit.

Dices tertio: Hoc totum fieri posse sine unione, aut quavis alia entitate distinctâ per ipsam hypostasiem divinam seipsâ terminantem humanitatem: sicut enim potest Deus sine aliquo distinctione recipere denominationem volentis in decreto liberis, ita quidni recipere similiter poterit denominationem terminantis, sine ullâ entitate superadditâ. Hec responsio non caret probabilitate, & ob eam existimo non tam aperte ostendi posse necessitatem hæc ponendi unionem distinctam, atque ostenditur in compositis naturalibus, cùm si ullibz recurrere licet ad mysteria, hæc liceat. Quare miror Ockam, cùm in omnibus aliis compositis unionem distinctam negaverit, hic dare manus, & unionem admittere.

Sed contra: Nititur enim hæc solutio opinionem illa de actu libero aequaliter intrinseco, quam tamen à plurimis non admittitur. Contrà secundò: Quicquid enim sit de possibiliitate hujus rationis, quâ Verbum uniatur sine aliquo superaddito, non tamen est necessarium hoc recurrere, ad tantum autem mysterium sine necessitate confugiendum non est, ergo si possimus clarius per unionem distinctam incarnationem explicare, id est faciendum; nec enim valet hæc consequentia unum vel alterum mysterium est necessariò admittendum in Deo; ergo possumus qualibet in eo pro libito statuere.

XIII.
Non est etiâ
Vno hypo-
statica vo-
luntas Dei
concurrendi
cum huma-
nitate ad
operations.

XIV.
Sequeretur
in illâ sen-
tentia mul-
tum compo-
situm natu-
rale esse ad-
quatio quid
creatum.

XV.
Objic. Sicut
denomina-
tionem vo-
lentis, ita &
terminantis
accipere po-
test Deus si-
ne ullo su-
peraddito.

XVI.
Sed contra
illam est, ad
tantum
quippe my-
sterium sine
necessitate
non est re-
currendum.

Contra
Bb 3

XVII.
*Incarcatio
à Patribus
dicitur facta
per actionem
communem
toti Trinitati
si, ergo non
est ipsum
Verbum.*

XVIII.
*In illâ sen-
tentia sequen-
tia Christi
esse à
I.*

Contra tertio: Incarnatio est quid factum per actionem communem toti Trinitati, ut Patres affirmant, dicuntque esse proprium Omnipotentiæ divine, & egera virtute infinita; ergo hæc unio non est ipsum Verbum; Verbum enim non sit, nec denuo producitur multò minus per actionem communem toti Trinitati; ergo hac unio, seu terminatio Verbi ad humanitatem esse debet quid creatum.

Confirmatur: Sequeretur Christum esse à se, quod probatur; hæc enim terminatio in hac sententia aliud nihil est quam Verbum, sicut ergo ratione solius unionis generatæ dicitur homo generatus, licet & anima & materia creetur, ita & Christus erit à se ratione unionis, cum hujusmodi denominations in composite sequantur formam compositi ut compositum est, quæ est unio. Confirmatur secundo: Unio hypostatica quæ jam de novo producitur, vel generatur vel creatur, neutrum dici potest in hac sententia, ergo, non primum, quod tamen omnes affirman; hæc enim terminatio, cum juxta illos sit realiter ipsum Verbum, non potest educi ex ullius potentia, ut est manifestum, sed nec potest creari, ergo, &c.

Dices: Produci totum. Contra: Totum nihil aliud est quam productio omnium partium & unionis. Dices sufficere dici posse Christum produci per generationem, ex eo quod unio inter animam ejus & corpus educatur ex eorum potentia. Contra primò: Qui enim negant Unionem hypostaticam distinguiri, idem dicunt de unione inter animam & corpus; ergo solutio est de subiecto non supponente. Contra secundò: Productio unionis inter animam & corpus non est productio Christi; ergo ratione illius non potest Christus dici produci per generationem, ino nec omnino produci, cum illâ positâ nondum sit Christus, ergo ut jam dicatur produci Christus, debet aliquid in eo jam produci, nihil autem est si non detur aliquid præter utrumque extreum, ut est manifestum casu quo Deus assumpsisset naturam aliquam priùs tempore existentem, quam assumeretur.

Objicitur: Hinc sequi Verbum mutari cùm de novo officiatur unione creatâ, & aliter per cam se habeat intrinsecè. Huic objectioni latè respondimus suprà Disputatione quadragesimâ, finitâ sicutur mutari Deum,

DISPUTATIO QUADRAGESIMA NONA.

De termino unionis ex parte assumentis.

SECTIO PRIMA.

*An humanitas Christi, existat per
existentiam Verbi?*

I.
*Humanitas
Christi non
existit per
increatam
existentiam
Verbi.*

ONCLUSIO negativa: Dicimus itaque contra Thomistos humanitatem Christi non existere per existentiam increatam Verbi, sed habere suam propriam creatam, per quam est ens actu extra causas existens: ita omnes ferme hodie Auctores: Et ut Philosophica argumenta quæ contra hanc sententiam in Philosophiâ tradidi, omittam, ut quid æquè urgeant argumenta omnia hujus sententiae contra existentiam ipsam, quæ non minus transit de non esse ad esse, quam essentia, sitque tam indifferens ad existendum quam illa: quod existentia habeat etiam suam essentiam, seu conceptum essentiale sibi proprium, & à conceptu essentiali omnis alterius rei, etiam à conceptu essentie distinctum, quod actio productiva terminetur non ad existentiam solum, sed ad essentiam, quæ verè & physicè producitur, & est ens ab alio: ut inquam hæc & alia omittam, quæ latè proposui Disputatione quintâ Metaphysicæ.

II.
*Docent Con-
cilia & Pa-
triæ Perfo-*

Probatur nostra sententia argumentis Theologicis; primò enim Patres & Concilia affirmant factam esse compositionem unius personæ in hoc

mysterio ex duabus naturis realibus & actualibus, nam Christi & ut sic inter se distinguitur; ergo juxta Concilia & Patres sunt ibi duo entia actualia realiter distincta, ergo sicut Verbum, quia ens actu habet suam existentiam, ita & humanitas habere debet suam. Confirmatur: Priùs ad unionem presupponi debet humanitas esse ens actu; nihil enim potest subjectare unionem physicam, nisi quod actu pro aliquo etiam priori existit. Confirmatur secundò: Angeli viderunt intuitivè humanitatem Christi in terrâ existentem, quod tamen dici non posset in contraria sententia. Videre enim rem aliquam ut existentem est videre illius existentiam, sicut videre aërem ut lucidum, est videre lucem ipsi unitam; existentiam autem humanitatis secundum hanc sententiam videre non poterant Angeli, cùm sit ipsa existentia increata Verbi, sicut ob eandem rationem videre non poterant humanitatis subsistentiam.

Probatur secundò: Anima Christi per creationem accipit aliquod esse & ponitur à parte rei extra causas, ergo ut distincta à personalitate Verbi habet propriam existentiam; ad hanc enim terminatur actio creativa, cùm essentiae rerum quæ tales, seu in esse possibili, sine improductæ. Dices: Terminari actionem illam creativam ad unionem animæ cum Verbo: Contrà: nam unio illa non creatur, sed producitur per generationem, & subjectatur in animâ. Contra secundò: Non ad unionem solum sed ad animam terminatur actio,